Dosarul. nr. 2-23140631-12-2-02102023 (2-19910/23)

H O T Ă R Î R E

în numele Legii

10 iulie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (*sediul centru)*
Instanţa compusă din:
preşedintele şedinţei, judecătorul Brăgaru Alina
grefier Beschieru Maria-Marcelina
cu participarea reprezentantul reclamantei, avocatul Melenteanu Călin și reprezentantul pîrîtului, Tulbure Ion,

a examinat în sediul instanţei de judecată, şedinţa de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată şi,

a constatat:

I. Argumentele participanților la proces:

1. La data de 02 octombrie 2023, reclamanta *****, prin intermediul reprezentantului său – avocatul Melenteanu Călin a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la încasarea din contul statului a prejudiciului material în mărime de 9 450,00 lei și prejudiciul moral în mărime de 200 000,00 lei cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procurorilor și a ale instanțelor judecătorești, cât și compensarea cheltuielilor de judecată în prezentul litigiu în mărime de 4 500,00 lei.
2. În motivarea acțiunii a indicat că la 07.10.2022 de către IP ”Buiucani” al DP mun. Chișinău a fost pornită cauza penală nr. *****, în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art. 360 alin. (1) CP. În cadrul cauzei penale nominalizate, la 05.12.2022 ***** a fost recunoscută în calitate de bănuit, iar prin ordonanța procurorului Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Buiucani din 03.03.2023, aceasta a fost pusă sub învinuire, incriminându-i-se săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod penal.
3. Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, ***** din 29.06.2023, s-a dispus a scoate de sub urmărire penală pe *****, născută la *****, IDNP *****, cetățeancă al R. Moldova, moldoveancă, originară din ***** și

domiciliată în mun. Chișinău, str. *****, studii medii, căsătorită, fără persoane la întreținere, supusă militar, angajată în câmpul muncii, anterior netrasă la răspundere penală, din motiv că în acțiunile acesteia fapta nu întrunește elementele infracțiunii și de a clasa cauza penală nr. *****."

4. Prin prisma prevederilor art. 3 alin. (1), (2), 6 lit. b) ale Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, menționează că prin acțiunile ilegale ale organului care a exercitat nemijlocit urmărirea penală, reclamantei ***** i-a fost încălcat dreptul fundamental la viața privată, la libertate și dreptul de a nu fi urmărit penal ilegal, fiindu-i cauzat un prejudiciu material și moral.
5. Precizează că prin acțiunile ilegale ale organelor de drept reclamantei *****, i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral imens. Astfel, reclamanta care mereu a fost o persoana corectă și onestă, în urma acțiunilor organului de urmărire penală a avut retrăiri și stresuri de neimaginat, cu consecințe drastice pentru sănătate.
6. Prin acțiunile ilegale a organului de urmărire penală imaginea reclamantei ***** a fost grav afectată, fiind deseori înjosită și evitată de colegii de serviciu. Învederează că pe parcursul urmăririi penale toate registrele cu datele medicale ale pacienților medicinei primare ce se aflau la *****, au fost ridicate de organul de urmărire penală, fapt ce genera în continuu nemulțumirea pacienților și aducerea acuzațiilor de iresponsabilitate reclamantei *****.
7. Reprezentantul reclamantei, avocatul Melintanu Călin, a reiterat prevederile art. 10, 11 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, precizând că ținând cont de principiul compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate reclamantei, suferințele psihice, ce constau în stare de stres, frustrare și neliniște, ca urmare a încălcărilor dreptului său la libertate, siguranță și la viață privată, garantate de CEDO, prin acțiunile organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată, de consecințele acestora inclusiv asupra situației financiare reclamantei, precum și gravitatea faptelor imputate, consideră că ***** i-a fost cauzat un prejudiciu moral estimat la 200 000 lei.
8. În cadrul procesului penal, ***** a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 9450 lei, fapt confirmat prin bonurile de plată anexate la cerere. Pentru înaintarea prezentei acțiuni în instanța de judecată, reclamanta ***** a fost nevoit să-și angajeze avocat, astfel suportând cheltuieli de asistență juridică în mărime de 4500 lei, fapt confirmat prin bonul de plată anexat Ia cerere.
9. În drept reclamanta și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza prevederilor art. 10-11 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, art. 90,94,96, 166-167 CPC.
10. La data de 18 ianuarie 2024, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Ministerul Justiției, reprezentat de

Tulbure Ion a depus referința asupra cauzei, potrivit căreia solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

11. În motivarea poziției Ministerului Justiției a indicat că prin prisma normei prevăzute la art. 6 din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, constată în privința reclamantei ***** la data de 29 iulie 2023, a fost emisă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală pe cauza penală nr. *****, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunilor imputate.
12. Reiterează că deși în privința reclamantului a fost emisă această ordonată, reținem că prin prisma Legii nr.1545 persoana are dreptul să solicite despăgubire în situația când aceasta a fost recunoscută în calitate de învinuit, fiind condamnată, iar ulterior în privința sa a fost emisă sentință de achitare. Anume, în astfel de situații se poate invoca că persoana într-adevăr a fost atrasă la răspundere penală.
13. Mai mult ca atât, pentru a fi în prezența unei acțiuni civile întemeiate nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art.6 din Legea nr.1545, dar este necesară și întrunirea dispozițiilor prevăzute de art.3, alin.(l) din Legea nr. 1545. Astfel, prin prisma normei precitate, accentuăm că este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale Ia arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată; efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.
14. Respectiv, precizează că prezenta acțiune civilă este neîntemeiată, în condițiile în care, conform prevederilor enunțate rezultă expres că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului, la caz - în lipsa unor constatări privind ilegalitatea măsurile întreprinse de către organul de urmărire penală.
15. Menționează că organul de urmărire penală a avut obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor invocate în actul de sesizare, de a constata atât circumstanțele care dovedesc vinovăția, cât și cele care dezvinovățesc, precum și circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea penală. Organul de urmărire penală nu are doar ca scop identificarea și sancționarea persoanelor vinovate, dar si prevenirea și curmarea săvârșirii infracțiunilor;
16. Învederează că recunoașterea persoanei în calitate de bănuit și/sau învinuit este o măsură procesuală prevăzută de lege, necesară într-o societate democratică în vederea stabilirii

adevărului, are un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării urmăririi penale.

17. Mai indică faptul că acțiunile procurorului de recunoaștere a reclamantei ***** în calitate de învinuită din speță nu pot fi calificate drept acțiuni de tragere ilegală la răspundere penală în sensul enunțat în sensul enunțat în art.3 din Legea nr.1545.
18. Prin ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit a reclamantei *****, organul de urmărire penală a considerat că, sunt suficiente temeiuri de a bănui că, anume acesta a săvârșit infracțiunile prevăzută de art. 360 alin. (1) Cod Penal, însă ulterior, prin ordonanța de scoatere de sub urmărire penală s-a constatat că fapta acesteia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate
19. Ministerul Justiției consideră că reclamanta a fost supus unui control legal de către organele de resort ghidat de legea procesuală penală în scopurile enunțate în special în art. l, 19, 279 Cod de procedură penală, ingerință admisă atît de legislația națională, cît și de cadrul normativ internațional, or, în spiritul legii enunțate reclamanta nu se poate opune acestei ingerințe atunci cînd interesul suprem al persoanei societății și/sau a statului în sensul protejării împotriva comiterii infracțiunilor îl cere.
20. Totodată menționează că la materialele cauzei lipsește o dovadă a faptului că reclamanta s-ar fi plâns, ar fi înaintat o cerere organelor competente de comiterea referitoare la pretinselor ilegalități, în scopul atragerii acestora la răspundere, inclusiv în temeiul art.306 Cod penal pentru pretinsa tragere la răspundere penală a persoanei nevinovate.
21. Ministerul Justiției consideră că acțiunile organului de urmărire penală au fost perfect legale, la etapa corespunzătoare, iar drept rezultat deși formal ar dispune de dreptul pretins în condițiile lit.b) art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998, în privința acestuia nu au fost comise acțiuni ilicite, or, în lipsa temeiului statuat în art.3 alin. (1), lit. a) al Legii nr.1545 din 25.02.1998, prejudiciul pretins a fi cauzat reclamantei nu este reparabil în sensul legii date.
22. Cu referire la pretenția privind încasarea în beneficiul reclamantei ***** a prejudiciului moral susține că este o solicitare nefondată, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr.1545. Or, în lipsa unor acte ce atestă expres ilegalitatea actelor prin care au fost dispuse acțiunile de urmărire penală, pe cale de consecință se observă și neîntrunirea condițiilor stipulate la ari. 3 din legea nr. 1545/1998. Reclamanta nu a prezentat probe justificative care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate. Toate argumentele invocate întru motivarea pretenției de încasare a prejudiciului moral, poartă un caracter strict declarativ, formal, fără a dispune de careva suport probatoriu și legal. Mai mult decât atât, suma pretinsă cu titlu de prejudiciu moral de 200 000,00 lei o apreciază drept una exagerată și inechitabilă suferințelor pretinse a fi suportate, mai mult decât atât - în lipsa unor acte ce constată ilegalitatea acțiunilor întreprinse de către organul de urmărirea penală.

23. În privința cheltuielilor de asistență juridică, pârâta consideră că la aprecierea costurilor și cheltuielilor judiciare instanța de fond urmează să se conformeze celor două principii de bază, și anume: costurile și cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate și cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum și necesare pentru proceduri în speță.
24. În ședința de judecată reprezentantul reclamantei, *****, avocatul Melinteanu Călin a susținut integral acțiunea pe motivele de fapt și de drept și a solicitat admiterea acesteia în varianta formulată.
25. Reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Tulbure Ion, fiind citat legal, (f.d. 22, 33) în ședința de judecată nu s-a prezentat, motiv din care a dispus examinarea cauzei în lipsa lui.
26. Intervenientul accesoriu, Procuratura Generală a RM, fiind citată legal, (f.d. 23), în ședință de judecată nu s-a prezentat.

II. Aprecierea instanței de judecată:

27. Audiind participanții la proces, studiind cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial cererea de chemare în judecată din considerentele ce succed.
28. Conform art. 2007 alin. (1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată.
29. Modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești se reglementează prin Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.
30. Conform art. 2 din Legea nominalizată, prin acţiuni ilicite se subînţeleg acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţiile administrative, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a

normelor procedurale şi materiale in timpul procedurii penale sau administrative (infracţiuni).

31. În cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că la data de 05 decembrie 2022, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit, emisă de organul de urmărire penală al IP Buiucani al DP mun. Chișinău, reprezentant de ofițerul de urmărire penală, inspector superior Aliona Priscari, a dispus recunoașterea cet. *****, a.n. 19.04.1962, în calitate de bănuit în cauza penală nr. *****, în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 360 alin. (1) Cod penal. Ordonanța i-a fost adusă la cunoștință *****, la aceeași dată.
32. Prin Ordonanțatată de punere sub învinuire din 03 martie 2023, s-a dispus punerea sub învinuire a *****, incriminându-i-se săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod penal.
33. Prin Ordonanța emisă de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Buiucani, Galben Sergiu, în cadrul cauzei penale nr. *****, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală pe *****, din motiv că în acțiunile acesteia fapta nu întrunește elementele infracțiunii.
34. La caz, instanța mai reține că la data de 02 octombrie 2023, reprezentantul reclamantului *****, avocatul Melinteanu Călin s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală solicitînd încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești cît și a cheltuielilor de judecată.
35. Referitor la solicitările reclamantului, instanța reține că art.23 alin.(3) Cod de Procedură Penală, reglementează faptul conform căruia persoana achitată sau în privința căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum şi să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.
36. În conformitate cu art.66 alin.(3) Cod de procedură penală, în cazul în care învinuirea nu a fost confirmată, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la reabilitare.
37. Norma inserată la art.284 alin.(1) și (2) pct.2) Cod de procedură penală, indică că scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală are loc când aceasta este bănuit sau învinuit şi se constată că există vreuna din circumstanțele prevăzute la art. 275 pct. 1)–3), inclusiv dacă fapta constituie o contravenție.
38. În conformitate cu art. 524 Cod de Procedură Penală, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanţelor judecătoreşti, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la modul de reparare a

prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti.

39. Potrivit art. 525 alin. (1) Cod de procedură penală, acţiunea pentru repararea prejudiciului poate fi iniţiată în termen de trei ani de la data apariţiei dreptului la repararea prejudiciului conform prevederilor art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.
40. Conform art.2 alin.(1) din Legea nr.1545-XIII din 25.02.1998, acţiuni ilicite reprezintă acţiuni sau inacţiuni ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).
41. Prin urmare, din prima parte a noțiunii expusă prin lege, se desprind câteva elemente esențiale ale acţiunilor ilicite: acţiuni sau inacţiuni ale organului ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care nu neapărat să fie ilegale și exclud vinovăţia acestora, dar al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată.
42. Altfel spus, pentru a încadra acțiunile sau inacțiunile organului ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, în acțiuni ilegale nu-i neaparat ca agenții statului să neglijeze legea la emiterea, de exemplu, a procesului verbal de reținere, ordonanței de punere sub învinuire, emiterea mandatului de arest, etc. Or, instanța de judecată, în acest sens, acceptă obiecția procurorului care, în esență, a menționat că pentru a aplica acțiunile enumerate supra este de-ajuns să existe o bănuială rezonabilă. Standardele de probă pentru a bănui, învinui și condamna sunt diferite. Standardul de probă necesar la condamnarea unei persoane - „ dincolo de orice dubiu rezonabil”. Gradul de certitudine al faptelor și datelor pe care se bazează procurorul pentru a învinui, bănui – e mai mic, corespunzător. Bănuiala rezonabilă presupune un anumit grad de îndoială pentru vinovăția persoanei.
43. În cauza Lavrechov vs Cehia, Curtea Europeană a reiterat că scoaterea unei persoane de sub urmărire penală sau achitarea unei persoane nu înseamnă că urmărirea penală era ilegală sau viciată în alt mod. Pentru ca o persoană să fie condamnată este necesar alt standard probatoriu. Astfel, pot exista cazuri de existență de bănuială rezonabilă, dar nu și de condamnare când se aplică standardul „ dincolo de orice dubiu rezonabil”.
44. În același timp, legiuitorul prin art.2 din Legea nr.1545, enunță că chiar dacă acțiunile agenților sunt legale, în sensul expus supra, caracter ilegal se manifestă prin încălcarea

principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, iar dacă acest fapt s-a întâmplat persoana trebuie despăgubită.

45. În conformitate cu art.3 alin.(1) lit.a), b), c) din Legea menționată supra, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma :a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice.
46. Potrivit art.6 lit. b) din aceeași Lege, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul, scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.
47. Conform art. 7 lit. e) din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, în cazurile menţionate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: e) sumele plătite de ea pentru asistența juridică.
48. În privința reclamantei ***** există ordonanța din 29 iunie 2023 de scoatere de sub urmărirea penală în cauza penală nr. ***** învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de 360 alin. (1) Cod Penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.(f.d 11-19)
49. Astfel, se resping argumentele părții pârâte, precum că acțiunea înaintată este neîntemeiată, nefiind întrunite în cazul dat prevederile art. 3 și 6 din Legea nr. 1545, pe motiv că reclamantul nu ar fi fost tras la răspunderea penală, nefiindu-i atribuit statutul de condamnat, or, nu este neapărat ca persoană, la o anumită perioadă să fi obținut statut de condamnat.
50. Astfel, ținînd cont de ordonanța de scoatere de sub învinuire a *****, instanţa constată că în cazul dat, reclamanta dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului material şi moral cauzat potrivit prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25.02.1998.
51. Or, chiar și în cazul când organul de urmărire penală a respectat cerințele formale la întreprinderea acțiunilor de urmărire penală, acest complex de acțiuni în cumul sunt apreciate ca fiind ilicite odată cu emiterea ordonanței de scoatere a persoanei de sub urmărire penală din motiv că nu există faptul infracţiunii și aceasta rezultă din interpretarea sistemică a Legii nr.1545 din 25.02.1998.
52. Mai mult ca atât, este de notat faptul că eşecul actului de învinuire prin sine constituie o confirmare a încălcării drepturilor persoanei, comise de autorităţi faţă de cel tras la

răspundere penală, indiferent dacă în final s-a ajuns sau nu la condamnarea publică, achitarea persoanei sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

53. Cele relatate indică incontestabil incidența la caz a prevederilor art. 6 lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25.02.1998, combinate cu art. 10 din legea nominalizată.
54. Conform art.11 Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545 din 25.02.1998, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de această lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie.
55. Totodată, prin prisma jurisprudenței Curții Europene unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral, este criteriul echității. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.
56. Cu referire la prevederile enunţate, coroborate cu art. 219 alin. (4) din Cod de procedură penală, reieşind din specificul acţiunii şi în virtutea competenţei sale de a determina mărimea compensaţiei pentru prejudiciu moral în funcţie de cele constatate, instanţa de judecată conchide că în circumstanțșele descrise este evident că lui ***** și ***** li s-au adus atingere drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, prejudicii aduse onoarei, cinstei, demnității, reputației profesionale pe care le-a suportat în urma acţiunilor organului de urmărire penală, ale procuraturii, respective fiindu-i cauzat un prejudiciu moral.
57. Instanța de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin.(4) din Cod de Procedură Penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

58. Conform art.2007 alin.(1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanelor cu funcţii de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată. În temeiul dispoziţiilor legale citate, se instituie obligaţia generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată.
59. Conform art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.
60. Conform art.2037 alin.(1),(2) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.
61. În conformitate cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată i-a în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.
62. Instanța de judecată reține că, drept concluzie pentru scoaterea de sub urmărire penală a *****, aceasta este reabilitată, se atestă că, organul de urmărire penală a încălcat principiul general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi urmărită penal, trasă la răspundere şi judecată, împrejurare ce generează angajarea răspunderii patrimoniale a Statului pentru prejudiciul moral cauzat prin această încălcare.
63. La caz, ***** a fost învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod Penal.
64. În asemenea circumstanțe, instanța de judecată apreciază ca nefondate argumentele părții pîrîte Ministerului Justiției, prin care se invocă netemeinicia acțiunii înaintate, în speță lipsind acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală şi procuraturii. Or, în opinia instanței de judecată, omisiunile admise de organul de urmărire penală, denotă anumite

carențe în activitatea acestuia, care au dus la efectuarea unor acţiuni de urmărire penală fără să fi existat probe suficiente care să le justifice.

65. În aceeași ordine de idei, instanţa notează că pornirea urmării penale şi încriminarea persoanelor în comiterea unor fapte prevăzute de legea penală, urmează a fi bazată pe un echilibru just, real şi efectiv între bănuiala rezonabilă, bazată pe fapte şi probe verosimile privind comiterea infracţiunii şi îndoială rezonabilă, prin care organul de umărire penală este ţinut de lege să privească cumulul de probe administrate, ambele fiind raportate la obligaţia organului de urmărire penală şi a procurorilor să i-a toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complete şi obiective, a circumstanţelor cauzei pentru stabilirea adevărului.
66. Cu atât mai mult că concluzia organului de urmărie penală despre vinovăţia persoanei de săvîrşirea infracţiunii nu poate fi întemeiată pe presupuneri, şi că toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condiţiile Codului de procedură penală, se interpretează în favoarea bănuitului/învinuitului.
67. În același context, instanța consideră argumentele părții pîrîte ca neîntemeiate și lipsite de suport juridic și în ceea ce privește ,,lipsa statutului de condamnat” în privința reclamantului, or acesta nu invocă condamnarea lor ilegală, ci acțiunile care au avut loc pînă la emiterea actului judecătoresc pe fond.
68. Este neîntemeiat și pur declarativ și argumentul Ministerului Justiției precum că organul de urmărire penală şi-a îndeplinit obligațiile ce-i revin în cadrul unei proceduri penale, care nu ar putea fi considerate ca o încălcare a drepturilor acestora, or circumstanţele invocate în ordonanța din 29 iunie 2023 în privința *****, denotă că cele menționate au fost îndeplinite în detrimentul intereselor şi drepturilor reclamantei.
69. Drept urmare, instanţa de judecată consideră că reclamantului, *****, i-au fost lezate drepturile și libertățile lor, fiindu-le astfel cauzat prejudiciu moral.
70. Ținând cont de natura dreptului lezat, de durata desfășurării urmăririi penale, de statutul și vîrsta reclamantei, precum şi de faptul că, în privința acestora nu a fost stabilită nici o pedeapsa penală sub formă de închisoare, suma solicitată, cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 200 000,000 lei este destul de exagerată şi neechitabilă suferințelor pretinse că, ar fi fost posibil suportate.
71. Prin prisma dispoziţiilor legale menționate, instanţa de judecată la aprecierea prejudiciului moral va ţine cont de perioada desfășurării procesului penal, circumstanțe care incontestabil i-a cauzat stări de stres, disconfort psihologic şi frustrare.
72. Instanța consideră că este oportun să acorde reclamantei ***** 50 000,00 lei (cincizeci mii lei) cu titlu de prejudiciu moral, sumă pe care o consideră rezonabilă și proporțională, iar în rest respinge pretențiile de reparare a prejudiciului moral ca neîntemeiate.
73. În acest sens, instanța de judecată reține că ***** nu i-a fost aplicate măsuri preventive, circumstanță care induce instanța la concluzia că prejudiciul moral solicitat de reclamant

urmează a fi diminuat pînă la cuantumul de 50 000,00 lei, care este unul rezonabil să restabilească dreptul nepatrimonial încălcat.

74. Instanța de judecată remarcă faptul că prejudiciul moral nu poate fi deturnat de la scopul său, prin majorare, aşa cum solicită reclamantul în acţiune, or acest lucru ar conferi acestora un folos material necuvenit, fără o justificare cauzală în eroarea comisă şi consecinţele acesteia.
75. Totodată instanța notează că reclamanta, ***** nu a prezentat probe justificative, care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate în proporție cuantumul sumei de 200 000,00 lei.
76. În cele din urmă, instanța de judecată relevă că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.
77. Referitor la solicitarea privind încasarea sumelor cu titlu de cheltuieli de asistență juridică pentru apărarea intereselor la examinarea cauzei penale nr. ***** în privința *****, instanța reține că la depunerea acțiunii, reclamanta, a solicitat și compensarea prejudiciului suportat în legătură cu asistența juridică acordată de CA ”Melinteanu Călin” în cadrul cauzelor penale, în mărime totală de 9 450,00 lei, prezentând bonul de plată seria și numărul DAA ***** din 03.02.2023 în mărime de 9 450,00 lei.
78. Conform art.7 lit. e) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în cazurile menționate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică.
79. În această ordine de idei, reprezentarea clientului fiind probată inclusiv prin actele organului de urmărire penală emise în privința ***** (ordonanțe), în conținutul cărora figurează în calitate de apărător al învinuitului – avocatul Melinteanu Călin, pretenția reclamantului, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice în procesul penal în mărime de 9 450,00 lei, este întemeiată, urmând a fi admisă.
80. Cu referire la cerința privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată consideră necesar de a releva că potrivit art.94 alin.(1) Cod de Procedură Civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

81. Conform art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.
82. Referitor la cheltuielile de judecată suportate pentru asistență juridică, instanța reiterează că potrivit pct.15 al Recomandării Consiliului Uniunii Avocaţiilor din 30.03.2012 privind cuantumul onorariilor avocaţiilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.
83. Conform pct.211 a Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile nr. 25 din 28.06.2004, soluţionînd cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistenţă juridică acordată, instanţele vor reţine următoarele: Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a. dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b. copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; c. listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).
84. La inițierea procesului dat, reclamantul a fost asistat de avocatul Melinteanu Călin în baza mandatului MA nr.***** din 27.09.2023. În acest sens instanța remarcă că au fost solicitate încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime totală de 4 500,00 lei, confirmate prin bonul de plată seria și numărul DAA ***** din 27.09.2023 în mărime de 4 500,00 lei
85. În context, reținând dovada achitării onorariului avocatului, complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, rezultatul obţinut, instanţa de judecată, admite cererea reprezentantului reclamantei și va încasa 4500 (patru mii cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, care este una reală, necesară şi rezonabilă.
86. Față de cele ce preced și având în vedere că pretențiile formulate de către reclamanta ***** împotriva Ministerului Justiției al R.M, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, s-au dovedit a fi întemeiate, instanța de judecată va admite parțial acțiunea și va dispune încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficul ***** cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale în mărime de 9 450,00 lei, prejudiciul moral în mărime de 50 000,00 lei și cheltuieli de judecată formate din cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 4 500,00 lei.

87. În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 Cod de procedură civilă al RM, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova în beneficul *****, IDNP ***** cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale în mărime de **9 450,00 lei** (nouă mii patru sute cincizeci lei), prejudiciul moral în mărime de **50 000,00 lei** (cincizeci mii lei) și cheltuieli de judecată formate din cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de **4 500,00 lei** (patru mii cinci sute lei).

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de în apel în Curtea de Apel în Chişinău în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul centru).

Preşedintele şedinţei
judecătorul **Brăgaru Alina**